

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 3. junij 2022

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1**1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Simultani ali sočasni barvni kontrast. ♦ Sukcesivni ali zaporedni barvni kontrast. 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Navidezna sprememba svetlosti, ko se križišča belih linij navidezno obarvajo sivo, nastane zaradi simultanega svetlostnega kontrasta, tj. zaradi večjih ploskev beline okrog križišč v primerjavi z linijami, ki so obkrožene s črno. 	<p>Kandidat, ki navede, da gre za simultan kontrast, in to smiselno opiše in razloži, dobi 3 točke. Upoštevamo tudi izraz PASLIKA.</p> <p>Kandidat, ki pojav smiselno opiše in razloži, vendar ne poimenuje simultanega kontrasta ali PASLIKE, dobi 2 ali 1 točko.</p>

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Navidezna sprememba svetlosti, ko vidimo na križiščih sivih črt za kratek čas črne kroge, nastane zaradi zaporednega svetlostnega kontrasta. 	<p>Kandidat, ki navede, da gre za pojav PASLIKE, in to smiselno opiše in razloži, dobi 3 točke.</p> <p>Kandidat, ki pojav smiselno opiše in razloži, vendar ne poimenuje PASLIKE, dobi 2 ali 1 točko.</p>

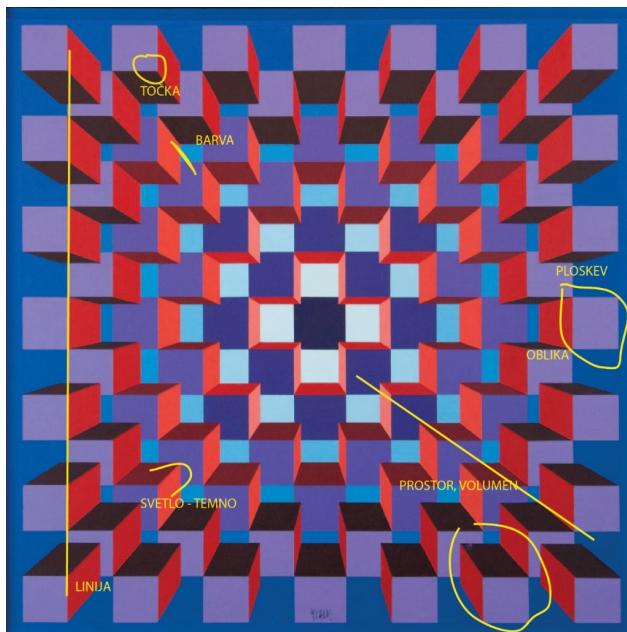
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Navidezna sprememba smeri in položaja. 	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca (vse kar omenja smer in položaj).

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	3	<p>Na primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Navidezna deformacija oblike. ♦ Navidezna deformacija velikosti. ♦ Navidezna deformacija prostornine (dojemanje globine prostora). 	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Oblika je orisani likovni element.	

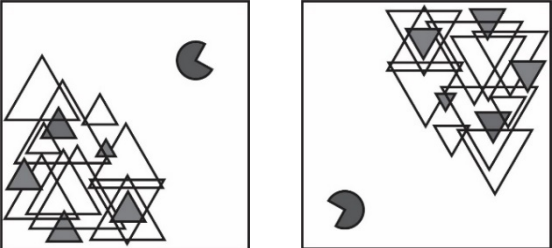
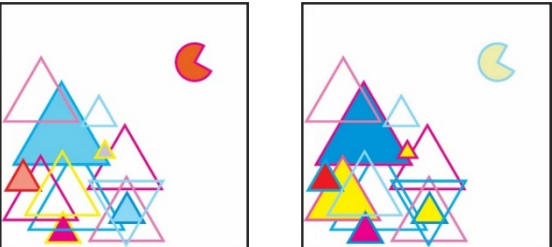
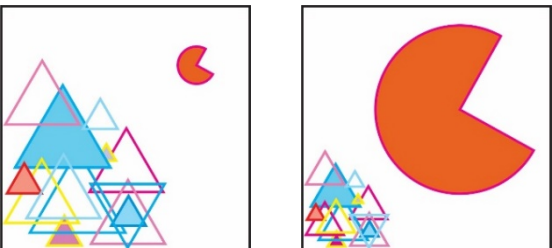
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	7	<p>Kandidat na kompoziciji označi in poimenuje 7 likovnih prvin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ točka (pika) ♦ linija (črta) ♦ ploskev ♦ oblika ♦ prostor ♦ barva ♦ svetlo – temno 	<p>Za vsako pravilno označeno in poimenovano likovno prvino dobi kandidat 1 točko.</p> <p>Za pravilno oziroma smiselno razlago vloge ene likovne prvine dobi kandidat 2 točki.</p> <p>Za vse naštetih likovnih prvin brez povezav s sliko (brez označb na sliki) dobi kandidat 1 točko.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	4	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Strukturo slikovnega polja najbolj določata prvini oblika in prostor. Pri tej kompoziciji je značilna modularna gradnja slikovnega polja. Modul je kvadratna oblika oziroma kockasta struktura, ki nastane iz primarne oblike. Kompozicija je sestavljena iz manjših volumnov kock, ki z upoštevanjem načel linearne perspektive tvorijo volumen in prostor. ♦ Strukturo slikovnega polja najbolj določata prvini prostor in svetlo – temno. Kompozicija je sestavljena iz kvadratnih oblik, ki tvorijo volumen kock, zgradba kock tvori iluzijo prostora. Različno svetle ploskve kock še poudarjajo volumen likov in stopnjujejo iluzijo prostora. ♦ Strukturo slikovnega polja najbolj določata prvini oblika in svetlo – temno. Pri tej kompoziciji je značilna modularna gradnja slikovnega polja. Modul je kvadratna oblika oziroma kockasta struktura, ki nastane iz primarne oblike kvadrata. Različno svetle ploskve kock še poudarjajo volumen likov. 	<p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

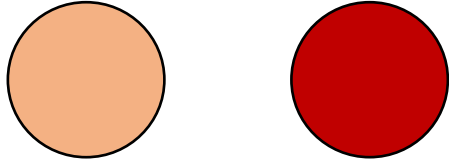
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3	♦ Na likovno težo vpliva oblika. Teže delujejo enostavne, geometrijske in zaprte oblike. Lažje delujejo organske, sestavljene in odprte oblike. Krog deluje teže kot pravokotnik ali trikotnik. Z zanimivostjo oblike se poveča teža likovnega elementa.	Različne možne razlage po presoji ocenjevalca. Če kandidat le našteje lastnosti oblik brez razlage, dobi največ 5 točk.
	1	♦ Na likovno težo vplivajo barve. Na splošno bolj intenzivne barve delujejo teže od manj intenzivnih barv.	
	1	♦ Na likovno težo vpliva velikost likovnih elementov. Večji predmeti se zdijo težji kot manjši predmeti.	
	1	♦ Na likovno težo vpliva smer likovnih elementov. Vertikalne smeri se zdijo težje kot vodoravne ali poševne smeri.	
	2	♦ Na likovno težo vpliva svetlost likovnih elementov v razmerju do drugih elementov in do ozadja. Svetel predmet na temnem ozadju deluje teže od temnih enot, tudi temen predmet na svetlem ozadju deluje teže.	
	2	♦ Likovna teža je odvisna od položaja likovnih elementov v formatu. Predmet v zgornjem delu kompozicije deluje teže kot isti predmet v spodnjem delu kompozicije. Predmet na desni strani kompozicije deluje teže, kot deluje isti predmet na levi strani formata.	
Skupaj	10		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	2	<p>Primeri primerjalnih kompozicij:</p> <ul style="list-style-type: none"> 	<p>Pri oblikovanju dveh primerjalnih kompozicij je možnih več različnih rešitev.</p> <p>Za smiselne primerjalne utemeljitve dobi kandidat 2 točki.</p> <p>Za delno utemeljitev oziroma delno pravičen odgovor dobi kandidat 1 točko.</p>

4. naloga: Barvna teorija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	♦ Snovni ali pigmentni barvni krog po Johannesu Ittnu.	Upoštevamo tudi rešitve »Ittenov barvni krog«, »dvanajstdelni barvni krog« in »subtraktivni barvni krog«.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	3	♦ rumena – vijoličasta ♦ svetlost in barvnost	Če kandidat ne navede pravičnega komplementarnega barvnega para, dobi 0 točk.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	2	♦ Nasičenost barve je ena od barvnih dimenzij ali lastnosti in pomeni njeno barvno intenzivnost ali moč (čistost, polnost, kromatičnost, saturacija). Odvisna je od okoliških barv oziroma ozadja. manj nasičena barva bolj nasičena barva	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	5	♦ Stopnje mešanja barve: na pravokotnih barvnih ploskvah prevladujejo mešane, nečiste barve druge (sekundarne) stopnje in tretjestopenjske (terciarne) barve, le manjši rumeni pravokotnik je osnovne, primarne barvne stopnje. ♦ Barvne dimenzije: svetlost je zastopana v rumeni, sicer prevladujejo srednje svetle in temne barve, barvnost je skromna (modre ni zaznati), intenzivnost je šibka (razen v rumenem liku). ♦ Barvni kontrasti: prevladujejo svetlo – temni kontrast, kvalitetni – vrednostni kontrast in sočasni – simultani kontrast. ♦ Barvna harmonija: barvna kompozicija oglatih barvnih ploskev je urejena z barvo in obliko/velikostjo barvnih ploskev. ♦ Prostorsko učinkovanje barve: topli oranžni odtenki z zelenimi delujejo spredaj, še bolj zaradi temnega, hladnega ozadja. Trije oranžni pokončni pravokotniki so zaradi barvne indukcije (vpliv barvne podlage) videti barvno različni.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca. Pri točkovanju upoštevamo prepričljivost celotne barvne analize.

5. naloga: Likovna kompozicija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Format je zamejena slikovna ploskev,	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.
	1	♦ ki ji je umetnik vnaprej določil obliko in velikost.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Nevezana kompozicija: gre za organizacijo likovnega dela, ki ni bilo ustvarjeno na vnaprej določenem formatu, ki bi mu umetnik določil obliko in ga omejil. ♦ Pasovno vezana kompozicija: kompozicija je zamejena v obliko pasu oziroma traku, kar ustreza vsebinam, ki prikazujejo neko časovno dinamiko, kot je na primer spreved, ples, kolona ipd. ♦ Kompozicija na temelju specifičnega slikovnega polja: organizacija likovnega dela v formatu, ki je vnaprej določen in je lahko različnih oblik in velikosti. 	<p>Za vsako poimenovanje 1 točka, za vsako razlago 1 točka.</p> <p>Če so kompozicije le pravilno poimenovane in ne pojasnjene, dobi kandidat 3 točke.</p> <p>Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ Oblika kompozicije je pasovno vezana kompozicija.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.
	1	♦ Slika prikazuje pogreb, ki je ritualni dogodek in obsega spreved ljudi,	
	1	♦ ki ima izraženo časovno komponento.	
	1	♦ Slika sodi v obdobje realizma, zato je dogodek prikazan realistično, brez metafizične simbolike, zgolj kot človeški dogodek, kar poudarja tudi izbira pasovno vezane kompozicije.	
Skupaj	4		

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	<p>Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje.</p> <p>Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno.</p> <p>Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše.</p> <p>Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča.</p> <p>Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.</p>
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovno-teoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	<p>Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja.</p> <p>Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje.</p> <p>Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje.</p> <p>Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja.</p> <p>Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.</p>
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	<p>Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek.</p> <p>Od 4 do 7 točk dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi.</p> <p>Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.</p>
Skupaj	50		